Journal of Clinical Psychology & Personality

Research Article

Investigating the psychometric properties of the Persian version of the Multidimensional Psychological Flexibility Questionnaire (MPFI)

Authors

Seyed Hossein Masoumi Lari [1], Zahra Zanjani [2]

[1] *Master of Clinical Psychology, Department of Clinical Psychology, Medical Faculty, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran, hmasoumi.psy@yahoo.com, ORCID ID: 0009-0004-4112-2597*

[2] *Associate Professor Department of Clinical Psychology, Medical Faculty, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran,* ***(Corresponding author)*** *z_zanjani2005@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0003-4450-9397*

Abstract

Receive Date: 00/00/0000

Accept Date: 00/00/0000

Introduction: Psychological flexibility is a trans-diagnostic construct which includes a range of intra- and inter-personal skills. The multidimensional psychological flexibility inventory (MPFI) is a 60-item self-report measure, asses all 12 processes of psychological flexibility and inflexibility. According to drawbacks of common psychological flexibility scales, the present study was conducted with the aim of Psychometric examination Persian version of MPFI.

Method: The studied samples were randomly selected from students of Kashan University of medical sciences in 2020-2021 academic year. The tools used included: Stress-Anxiety-Depression Questionnaire (DASS-21), Experiential Avoidance Questionnaire (AAQ-II), Five Factor Mindfulness Questionnaire (FFMQ-39), and Psychological Flexibility Questionnaire (MPFI). Data were analyzed by AMOS-22 and SPSS-26 using Cronbach's alpha coefficient, Pearson's correlation coefficient, confirmatory and exploratory factor analysis were used.

Results: The results of confirmatory factor analysis did not confirm the initial model of the questionnaire, and exploratory factor analysis showed a 10-factor structure of the MPFI questionnaire. Also, the results showed that all the factors related to the flexibility component, except the acceptance factor, as well as the total score of the flexibility component, have a significant negative relationship with the AAQ-II questionnaire. But all the factors related to this component had a significant positive relationship with the total score of the FFMQ-39 questionnaire. In the psychological inflexibility component, the results indicated positive correlation of all factors with AAQ-II questionnaire and negative correlation with FFMQ-39 questionnaire. The factors related to the psychological flexibility component had a significant negative relationship with anxiety, depression and stress, and the factors related to the psychological inflexibility component had a positive relationship with them.

Discussion and conclusion: With the confirmation of construct validity, concurrent validity, convergent content, and retest reliability in the Persian version of this scale, it can be used in extensive research and clinical work.

Keywords

MPFI, psychological flexibility, psychological inflexibility, psychometrics, Persian

Corresponding Author's E-mail

z_zanjani2005@yahoo.com; zzanjani1361@gmail.com

Extended Abstract

Introduction

Psychological flexibility is a trans-diagnostic construct (1) that encompasses various intra- and interpersonal skills. It refers to the ability to be open to present-moment experiences and flexibly regulate behavior in accordance with personal values, enabling individuals to adjust to changing environments (2). High psychological inflexibility is associated with increased stress, anxiety, and depression (3,4). The Acceptance and Commitment Therapy (ACT) model outlines six interrelated processes that enhance psychological flexibility: 1) acceptance, 2) diffusion, 3) present moment awareness, 4) self-as-context, 5) values, and 6) committed action. In contrast, psychological inflexibility stems from six factors: 1) experiential avoidance, 2) lack of present moment awareness, 3) self-as-content, 4) fusion, 5) lack of values, and 6) inaction and impulsiveness (5.(

While three widely used scales in psychological flexibility—namely the second version of the Acceptance and Action Questionnaire (AAQ-II), the Short Experiential Avoidance Questionnaire, and the Avoidance and Fusion Questionnaire for Young—have notable deficiencies, the Multidimensional Psychological Flexibility Inventory (MPFI) has been developed as a more comprehensive tool. MPFI is a 60-item self-report measure assessing all 12 processes of psychological flexibility and inflexibility. This study aims to conduct a psychometric examination of the Persian version of the MPFI.

Method

The samples (n=507) were randomly selected from students (female=47.4% and man= 54.6%) of Kashan University of medical sciences in 2020-2021 academic year. The inclusion criteria were the age range of 18 to 30 and being a student, and the exclusion criteria were lack of familiarity with the Persian language and lack of satisfaction in answering the questions. The tools used included: Stress-Anxiety-Depression Questionnaire (DASS-21), Experiential Avoidance Questionnaire (AAQ-II), Five Factor Mindfulness Questionnaire (FFMQ-39), and Psychological Flexibility Inventory (MPFI) .

After obtaining a written permission from the manufacturer of the tool, it was first translated into Persian by two people fluent in English and Persian. Then the approved version of the translation was given to a person fluent in English to translate it from Persian to English without seeing the original version of the inventory. After checking and correcting the translated version, the revised version was checked for construct validity by three experts in clinical psychology, and then it was given to ten students, and their perception of the items was checked. The final version was distributed among the samples. Finally, after two weeks, the questionnaire was again given to 50 people who were randomly selected to answer to assess test-retest reliability.

Data were analyzed by SPSS-26 with Cronbach's alpha coefficient, Pearson's correlation coefficient and exploratory factor analysis were used.

Results

The study sample consisted of 507 individuals, with 230 girls (45.4%). Most participants were single (n=478, 94.3%), and their ages ranged from 18 to 30 (M=21.51, SD=2.72). Exploratory factor analysis (EFA) using the principal components method assessed the construct validity of the Persian version of the MPFI. The sample adequacy was confirmed with a KMO of 0.93 and Bartlett's test χ^2 of 1940.4 (P<0.001). Varimax rotation identified 10 factors, explaining 63.84% of the total variance, which is two factors fewer than the original version (Table 1).

Table 1. The exploratory factor analysis results of MPFI

Item	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5	Factor 6	Factor 7	Factor 8	Factor 9	Factor 10
1										۰/۷۲۳
2										۰/۷۲۰
3										۰/۶۸۳
4										۰/۳۳۶
5										۰/۵۲۶
6								۰/۵۵۷		
7								/۵۸۰		
8								۰/۶۴۲		
9								۰/۶۸۵		
10								۰/۶۶۷		
11									۰/۴۴۸	
12									/۵۰۸	
13									۰/۵۲۳	
14									۰/۵۷۱	
15									۰/۴۶۱	
16				۰/۶۶۹						
17				/۷۵۰						
18				۰/۷۶۵						
19				۰/۶۶۷						
20				۰/۵۵۸						
21	۰/۶۴۳									
22	۰/۷۰۷									
23	۰/۷۲۹									
24	۰/۶۵۵									
25	۰/۷۳۵									
26	۰/۷۴۱									

27	۰/۷۷۹									
28	۰/٦٦۹									
29	۰/٥۹٦									
30	۰/٥۹۲									
31						۰/۸۲۸				
32						۰/۸۲۱				
33						۰/۸٥۲				
34						۰/۷۹۰				
35						۰/۷۲٦				
36							۰/٦۸۸			
37							۰/۷٦۷			
38							۰/۷٤۸			
39							۰/۷۹۷			
40							۰/۷٤۸			
41					۰/۷۲٦					
42					۰/۷۸۹					
43					۰/۸۲٦					
44					۰/۸۲۷					
45					۰/٦٥۲					
46			۰/۷۱۲							
47			۰/۷۹۷							
48٤			۰/۷٤۱							
49			۰/۷۰٦							
50			۰/٦٥۹							
51		۰/٥۷٥								
52		۰/٦٦۹								
53		۰/۷۳۷								
54		۰/۷۲۸								
55		۰/۷٥٤								
56		۰/٥٥۳								
57		۰/٥٤٤								
58		۰/٦۰٤								
59		۰/٦۳٦								
60		۰/٦٦۷								
Variance (%)	۲٦/۹٤	۱۰/٤۰	٦/۹۲	٤/۱٤	۳/۲۰	۲/۸۱	۲/٦۰	۲/٤٤	۲/۰٤	۲/۰۱

The correlation between MPFI factors and DASS demonstrated that in the factors related to psychological flexibility, the most predictive validity was related to three factors (self as context, diffusion, values, and committed action. Conversely, within the psychological inflexibility component, psychological avoidance (related to the acceptance factor in flexibility) showed the weakest correlation with depression, anxiety, and stress (Table 2).

Table 2. The results of correlation of MPFI subscales with depression, anxiety and stress

	Factors	n	Depression[1]	Anxiety	Stress
psychological flexibility	Factor 10: Acceptance	5	-۰/۱۰*	-۰/۰۱	۰/۰۷
	Factor 8: Awareness of the present moment	5	-۰/۲٥۹**	-۰/۱۹**	-۰/۲۹۹**
	Factor 9: Self as context	5	-۰/۴۲۱**	-۰/۴۳۳**	-۰/۴٦۰**
	Factor 4: Diffusion	5	-۰/۳۸٦**	-۰/۴٦۹**	-۰/۳۹۳**
	Factor 1: Values & committed action	10	-۰/۴۳۸**	۰/۴۱۲**	-۰/۴۴۲**
psychological inflexibility	Factor 6: Experiential avoidance	5	۰/۱۴٥**	۰/۱۴۸**	۰/۱۳۱**
	Factor 7: Lack of contact with the present moment	5	۰/۳۲۷**	۰/۳۰۲**	۰/۳۱۹**
	Factor 5: Self as content	5	۰/۲۸۸**	۰/۳۷۳**	۰/۲۸۸**
	Factor 4: Fusion	5	۰/^۴۰۲*	۰/٥۳۰**	۰/۴۱۷**
	Factor 2: lack of values and committed action	10	۰/۴۸۱**	۰/٥۲۷**	۰/۴۱۷**
Total of psychological flexibility		30	-۰/۴٥۶**	-۰/۴۳۸**	-۰/۴۷۳**
Total of psychological inflexibility		30	۰/۴۴۶**	۰/٥۱٥**	۰/۴٥۹**

All factors related to psychological flexibility, except acceptance, showed a significant negative correlation with the AAQ-II and a significant positive correlation with the FFMQ-39. Conversely, factors associated with psychological inflexibility were positively correlated with the AAQ-II and negatively correlated with the FFMQ-39. These findings suggest that the MPFI

questionnaire possesses acceptable convergent validity. Additionally, it demonstrated good internal consistency (α Cronbach = 0.84) and test-retest reliability (r = 0.65, p < 0.001).

Conclusions

The aim of this study was to evaluate the psychometric properties of the Persian version of the MPFI. Findings supported the factor structure of the original MPFI as described by Rolfes et al. (6) and corroborated the validation studies of the Italian version by Landi et al. (7) and the Swedish version (8). Using the Hexaflex model, the 12 identified factors demonstrated significant intercorrelations. However, exploratory factor analysis revealed 10 sub-factors in the Persian version, two fewer than the original. Notably, the factors of values and committed action were combined into one factor, as were the lack of contact with values and lack of committed action. While the findings align with similar research, cultural differences may influence the factor structure, suggesting that in Iranian culture, these aspects can function as a unified construct.(۶)

Correlation analyses indicated that the Persian MPFI has convergent validity with the Acceptance and Action Questionnaire (AAQ-II) and significant predictive validity concerning anxiety, depression, and stress, aligning with the work of Landi et al. (7), Tabrizi (8), Simkin et al. (9), Lin et al. (10), and Rolfes et al. (6). Additionally, the MPFI demonstrated strong internal consistency and test-retest reliability, confirming its utility as a valid assessment tool.

Ethical Considerations

The present study was approved by the ethics committee of Kashan University of Medical Science with the number of IR.KAUMS.MEDNT.REC.1401.059. Written informed consents obtained from all participants.

Funding

This study was financially supported by the Vice Chancellor for Research and Technology of Kashan University of Medical Sciences.

C**onflict of Interests**

The authors had no conflicts of interest

Author contributions

All authors contributed in designing the study. Then, first author conducted the study. First and second authors analyzed the data and wrote the entire manuscript .

Acknowledgement

We would like to thank all the participants in this study as well as the Research and Technology Vice-Chancellor of Kashan University of Medical Sciences for their financial support.

زودآیند ویرایش نشده

دوفصلنامه علمی «روان‌شناسی بالینی و شخصیت» (زودآیند ویرایش نشده)

مقاله پژوهشی

بررسی کفایت روان‌سنجی نسخهٔ فارسی پرسش‌نامه چندبُعدی انعطاف‌پذیری روان‌شناختی (MPFI)

نویسندگان

سید حسین معصومی لاری[1] و زهرا زنجانی[2*]

[1] کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران، hmasoumi.psy@yahoo.com، ORCID ID: 0009-0004-4112-2597

[2] دانشیار گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران (نویسنده مسئول)
z_zanjani2005@yahoo.com، ORCID ID: 0000-0003-4450-9397

چکیده

مقدمه: انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، یک سازهٔ فراتشخیصی و شامل گستره‌ای از مهارت‌های درون‌فردی و میان‌فردی است. پرسش‌نامه چندبُعدی انعطاف‌پذیری روان‌شناختی (Multidimensional Psychological Flexibility Inventory; MPFI) یک ابزار خود- گزارش‌دهی ۶۰ ماده‌ای است که برای سنجش دوازده فرایند انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری ساخته شده است. با توجه به نقص‌های مربوط به مقیاس‌های موجود، مطالعهٔ حاضر با هدف بررسی روان‌سنجی نسخهٔ فارسی MPFI صورت گرفت.

روش: نمونهٔ مطالعه به صورت خوشه‌ای تصادفی از بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده شامل پرسش‌نامه استرس-اضطراب-افسردگی (DASS-**21**)، پرسش‌نامه اجتناب تجربه‌ای (AAQ-II)، پرسش‌نامه پنج عاملی ذهن‌آگاهی (FFMQ-39) و پرسش‌نامه انعطاف‌پذیری روان‌شناختی (MPFI) بود. داده‌ها با استفاده از SPSS-26 و AMOS-22 تحلیل و از ضریب آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل عاملی تأییدی و اکتشافی استفاده شد.

نتایج: تحلیل عامل تأییدی، مدل اولیهٔ پرسشنامه را تأیید نکرد و تحلیل عامل اکتشافی ساختار ۱۰ عاملی MPFI را نشان داد. همچنین، نتایج نشان داد تمام عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری به جز عامل پذیرش و همچنین، نمرهٔ کل مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری رابطهٔ منفی معناداری با پرسشنامهٔ AAQ-II دارند. ولی تمام عوامل مربوط به این مؤلفه رابطهٔ مثبت معناداری با نمرهٔ کل پرسشنامهٔ FFMQ-39 داشتند. در مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، نتایج حاکی از همبستگی مثبت تمامی عامل‌ها با پرسشنامهٔ AAQ-II و همبستگی منفی با پرسشنامهٔ FFMQ-39 داشت. عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری روانشناختی رابطهٔ منفی معناداری با اضطراب، افسردگی و استرس داشتند و عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، رابطهٔ مثبتی با آنها داشتند. آلفای کرنباخ کل پرسشنامه ۰/۸۴ به‌دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: با تأیید روایی سازه، همزمان، همگرا، همسانی درونی و پایایی بازآزمایی نسخهٔ فارسی این مقیاس می‌توان از آن در تحقیقات گسترده و کار بالینی استفاده کرد.

تاریخ دریافت:
۰۰۰۰/۰۰/۰۰

تاریخ پذیرش:
۰۰۰۰/۰۰/۰۰

کلیدواژه‌ها

انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، پرسش‌نامه چندبُعدی انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، روان‌سنجی، فارسی

پست الکترونیکی نویسنده مسئول

زودآیند ویرایش نشده

z_zanjani2005@yahoo.com

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی مصوب دانشگاه علوم پزشکی کاشان (۴۰۱۰۲۲۷) است.

مقدمه

انعطاف‌پذیری روان‌شناختی[1] یک سازهٔ فراتشخیصی است [۱]. بر اساس نظریهٔ چهارچوب ارتباطی[2] که مبنای درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد[3] است، انعطاف‌پذیری روان شناختی به معنای پذیرا و گشوده بودن نسبت به تجربه‌های درونی در لحظهٔ حال و تنظیم منعطف رفتار برای واکنش مناسب به موقعیت‌های مختلف و عمل کردن در جهت ارزش های فرد است [۲]. بنابراین، انعطاف‌پذیری روان شناختی، فرد را قادر می سازد تا رفتار هایش را در جهت پیگیری ارزش های فردی خود، با توجه به شرایط متغیر محیطی تنظیم کند [۱].

انعطاف ناپذیری روان‌شناختی و هیجان های منفی ارتباط مثبتی با یکدیگر دارند. اضطراب و افسردگی که به احتمال زیاد در مواقعی بروز می‌کنند که فرد باید با تغییرات محیطی خود سازگار شود [۳]، با از دست دادن انعطاف‌پذیری روان شناختی در ارتباط هستند [۱]. این در حالی است که برخورد منعطف با مشکلات زندگی موجب کاهش اضطراب و افسردگی می‌گردد [۴]، انعطاف‌پذیری روان‌شناختی سهم بسزایی در سلامتی روان دارد [۵]. همچنین، پژوهش های اخیر نشان داده‌اند که انعطاف ناپذیری روان شناختی با استرس بالا در ارتباط است [۶].

در یکی از پژوهش‌هایی که به تازگی انجام شده، نشان داده است که افسردگی، اضطراب و استرس با انعطاف‌ناپذیری روان شناختی رابطهٔ مثبت دارند [۷].

مدل انعطاف‌پذیری روان‌شناختی در ACT، شش فرایند مرکزی را که به همدیگر مرتبط هستند معرفی می‌کند که انعطاف‌پذیری روان‌شناختی را افزایش می‌دهند: ۱) پذیرش[4]- پذیرا و گشوده بودن نسبت به تجربه‌های درونی، ۲) گسلش[5]- فاصله گرفتن از افکار و احساسات و مشاهده آن‌ها، ۳) آگاهی از لحظه حال[6]- آگاهیِ بهوشیار[7] از لحظهٔ حال، ۴) خود به عنوان بافتار[8]- خودآگاهی منعطف[9]، ۵) ارزش‌ها[10]- وصل بودن و در ارتباط بودن با ارزش‌های شخصی و ۶) عمل متعهدانه[11]- اقدامات مؤثر مبتنی بر ارزش‌ها [۸].

در مقابل نشان داده شده است که سطوح بالای انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی با پاسخ رفتاری غیرمنعطف به شرایط ناخوشایند مرتبط است و با مواردی متضاد با شش عامل انعطاف پذیری روان شناختی همراه است: ۱) اجتناب تجربه‌ای[12]- اجتناب از تجربه های درونی نامطلوب، ۲) کمبود آگاهی از لحظه حال[13]، ۳) خود به‌عنوان محتوا[14]- محکم چسبیدن به مفاهیم خود[15]، ۴) آمیختگی[16]- غرق شدن در افکار و احساسات نامطلوب، به جای در نظر گرفتن آن ها فقط به‌عنوان فکر و

[1] Psychological flexibility
[2] Relational Frame Theory: RFT
[3] Acceptance and Commitment Therapy: ACT
[4] Acceptance
[5] Defusion
[6] Present moment awareness
[7] Mindful awareness
[8] Self-as-context
[9] Flexible self-awareness
[10] Values
[11] Committed action
[12] Experiential avoidance
[13] Lack of present moment awareness
[14] Self-as-content
[15] Rigid attachment to concepts of self
[16] Fusion

احساس، ۵) مجموعه ارزش های محدود[۱۷] و ۶) بی‌عملی و انفعال[۱۸] منحرف شدن از رفتار کارآمد در واکنش به تجربه های درونی نامطلوب. این دوازده فرایند انعطاف پذیری و انعطاف ناپذیری روان‌شناختی و ارتباط متقابلی که با یکدیگر دارند، می‌توان در شکل مدل شش عاملی انعطاف‌پذیری روان‌شناختی و مدل شش‌عامل انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی مشاهده کرد [۸].

بر اساس یک بررسی [۹] نسخهٔ دوم پرسش‌نامه پذیرش و عمل (AAQ-II) بیشترین استفاده را در سنجش انعطاف‌پذیری روان‌شناختی داشته است، این در حالی است که این ابزار در ابتدا برای سنجش اجتناب تجربه‌ای و انعطاف ناپذیری روان‌شناختی ساخته شده بود [۱۰]. مضاف بر این، بررسی‌ها نشان می‌دهد که اغلب پژوهشگران با این فرض کار می‌کنند که انعطاف پذیری روان‌شناختی دقیقاً برابر است با معکوسِ انعطاف‌ناپذیری روان شناختی. بنابراین، این دسته از پژوهشگران، نمره‌های بالا در انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی را برابر با نمرهٔ پایین در انعطاف پذیری روان‌شناختی در نظر گرفته‌اند. پژوهشگرانی که از سایر ابزارها، مثل پرسش‌نامهٔ کوتاه اجتناب تجربه‌ای (BEAQ) [۱۱] و پرسش‌نامهٔ اجتناب و آمیختگی برای جوانان (AFQ-Y) [۱۲] استفاده می‌کنند نیز از همین مفروضه استفاده کرده‌اند [۹].

این در حالی است که در نظر گرفتن انعطاف پذیری و انعطاف ناپذیری روان‌شناختی به‌عنوان معکوس یکدیگر، مفروضهٔ ناصحیحی است [۱و ۱۳]. برای مثال، یک بررسی با استفاده از تحلیل نیمرخ نشان داده است که نمرهٔ افراد در ابعاد مختلف انعطاف‌پذیری/ناپذیری روان‌شناختی می‌تواند با همدیگر تفاوت داشته باشد. برای نمونه، ممکن است فردی نمرهٔ بالایی در بُعد آمیختگی کسب کند و به‌طور همزمان، نمرهٔ او در پیگیری ارزش‌ها نیز بالا باشد. این امر نشان‌دهندهٔ آن است که سنجش تک‌بُعدی انعطاف پذیری روان‌شناختی، آن هم بر اساس نمره گذاری معکوس انعطاف‌ناپذیری روان شناختی، به احتمال زیاد به حصول نتایجی غیردقیق می‌انجامد [۱۴]. پژوهش‌هایی که با استفاده از این مفروضه انجام می‌گیرند، منجر به حصول نتایجی می شوند که در بهترین حالت، می‌توان آن ها را مشکوک تلقی کرد. زیرا احتمالاً نمی‌توان یک سازهٔ ظاهراً مثبت را صرفاً از روی عدم حضور یک سازهٔ ظاهراً منفی استنباط کرد [۱۸-۱۵]. این در حالی است که هیچ کار تجربی یا هیچ نظریه‌ای از این مفروضه که انعطاف‌پذیری و انعطاف‌ناپذیری روان شناختی، دو سر یک طیف تک‌بُعدی هستند حمایت نمی‌کند [۱۹]. بنابراین، شاید بهتر آن باشد که انعطاف‌پذیری و انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی را به‌عنوان سازه هایی چندبُعدی که از یکدیگر مستقل هستند و در عین حال با هم ارتباط دارند، در نظر بگیریم و آن‌ها را با ابزار مناسب به طور جداگانه مورد سنجش قرار دهیم.

علاوه بر مشکلاتی که در سطرهای بالا به آن اشاره شد، یافته ها حاکی از آن است که نگرانی هایی جدی در مورد روایی نسخهٔ دوم پرسش‌نامهٔ پذیرش و عمل (AAQ-II) وجود دارد [۲۲-۲۰]. به‌طور خاص، AAQ-II بخاطر ناتوانی در تمایز مناسب میان انعطاف‌پذیری روان شناختی و سایر سازه‌های روان‌شناختی مثل روان‌رنجورخویی

[1] Restricted valuing repertoire[7]

[1] Inaction and impulsiveness [8]

و عاطفهٔ منفی شدیداً مورد انتقاد قرار گرفته است [۹و ۲۳-۲۴]. بر ا ساس نظر کمپل و فی سک [۲۵]، روایی واگرا اهم یت ز یادی برای برقراری روایی سازه یک ابزار دارد. بر اساس نظر آن ها، اگر آزمونی با سایر آزمون‌هایی که سازه‌ای متفاوت را می سنجند همب ستگی بالایی دا شته با شد، فاقد روایی است.

همچنین، بررسی‌ها نشان می‌دهند که محتوای گویه‌های AAQ-II و ابزارهایی مانند BEAQ و AFQ-Y با تعریف مفهومی انعطاف پذیری روان‌شناختی دارای همسویی مناسبی نمی‌باشد [۹]. بررسی‌های متعدد نشان داده‌اند AAQ-II به جای آنکه مقیاسی برای انعطاف‌پذیری و انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی باشد، به سنجش پریشانی روان‌شناختی می‌پردازد [۹،۲۰،۲۲،۲۴،۲۶].

در حالی که سه مقیاس م شهور و پر ا ستفاده در حوزهٔ انعطاف پذیری روان‌شناختی با نواقص جدی رو به‌رو هستند، در سال های اخیر پرسش نا مه های دیگری از جمله پرسش نا مه چندوجهی انعطاف پذیری روان‌شناختی[9] تهیه و ارائه شده است. MPFI یک ابزار خود-گزارش‌دهی است که در سال ۲۰۱۶ توسط رالفز، راگ و ویلسون برای سنجش همهٔ دوازده فرایند انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری مدل شش‌عاملی انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری [۸] ساخته شده است. این ابزار بر اساس تعاریف مفهومی انعطاف‌پذیری و انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی در ادبیات ACT ساخته شده است [۲۷].

با توجه به مطالب بیان شده، دیده می شود که AAQ-II و سایر ابزارهای مهمی مانند BEAQ و AFQ-Y که در زمینه سنجش انعطاف پذیری روان‌شناختی وجود دارند، در عملیاتی کردن و بررسی این سازه به طور جدی شکست خورده‌اند. بنابراین لزوم ا ستفاده از ابزارهای منا سب در این حوزه کاملا احساس می‌شود [۹].

بر اساس جست و جوهای انجام‌شده در پایگاه‌های علمی (از جمله Google Scholar و Web of Science)، MPFI به زبان‌های ایتالیایی[۲۸]، سوئدی [۲۹] و اخیرا به زبان فارسی نیز ترجمه شده است [۳۱و ۳۰]. به این ترتیب، و با توجه به مطالب بیان شده، از جمله نقص‌های مربوط به مقیاس‌های مرسوم انعطاف‌پذیری روان‌شناختی، همچنین مزایایی که برای MPFI برشمردیم، این نیاز احساس می‌شود که این ابزاراعتبارسنجی و ترجمه شده و در اختیار پژوهشگران فارسی‌زبان قرار بگیرد. لذا، در این مطالعه به بررسی کفایت روان سنجی نسخهٔ فارسی پرسش‌نامه چندبُعدی انعطاف‌پذیری روان‌شناختی پرداخته شد.

روش: نوع پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ نحوهٔ جمع‌آوری اطلاعات، پیمایشی و از نوع همبستگی برای بررسی اعتباریابی و در حیطهٔ روانسنجی بود که به تعیین ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه MPFI پرداخته است.

آزمودنی‌ها

الف) جامعه آماری: جامعهٔ آماری پژوهش حاضر شامل کلیهٔ دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود.

ب) نمونه پژوهش: با توجه به این که در روش تحلیل عاملی به ازای هر گویهٔ پرسشنامه، تعداد ۵ تا ۱۰ شرکت‌کننده مورد نیاز می‌باشد، بر اساس

[1] Multidimensional Psychological Flexibility Inventory: MPFI

تعداد سئوالات این پرسش‌نامه (۶۰ سوال)، ۳۰۰ تا ۶۰۰ نفر شـــرکت‌کننده برای مطالعه مورد نیاز بود. لذا، برای این مطالعه ۵۰۰ نفر در نظر گرفته شـــد. نمونهٔ مورد مطالعه به روش نمونه‌گیری خوشـــه‌ای تصـــادفی انتخاب گردیدند. بدین گونه که از بین دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی کاشان چهار دانشکده به‌صورت تصادفی انتخاب (دانشکده‌های دندانپزشـــکی، پزشـــکی، پرســـتاری و مامایی، بهداشـــت و پیراپزشـــکی) و در هر دانشـــکده دو کلاس به تصادف انتخاب گردید و تمام دانشجویان آن کلاس‌ها به‌عنوان نمونه مورد نظر قرار گرفت.

معیارهای ورود به مطالعه شـــامل بازهٔ ســـنی ۱۸ تا ۳۰ و دانشـــجو بودن می‌شـــد و معیارهای خروج، عدم آشـــنایی به زبان فارســـی، عدم رضـــایت به پاسخگویی سوالات و پاسخدهی ناقص به سوالات بود.

ابزارهای پژوهش

پرسش‌نامه استرس-اضطراب-افسردگی (DASS-21): این ابزار که در سال ۱۹۹۵ توسط لاویبوند و لاویبوند ساخته شده است، شامل ۲۱ گویه است که هر کدام از سازه‌های افسردگی، اضطراب، و اســـترس را با ۷ گویه مورد ســـنجش قرار می‌دهد [۳۲]. این ابزار برای افراد بزرگســـال و بصـــورت خودگزارش‌دهی تهیه شده است. هر گویه شامل چهار گزینه است که به ترتیب از صفر (هیچ‌وقت) تا ۳ (همیشه) درجه‌بندی شده است. کمترین و بیشترین نمره حاصل از این ابزار، به ترتیب برابر ۰ و ۱۶۳ ست. نمره‌های بالاتر نشان‌دهنده شدیدتر بودن علایم است. این ابزار به فارسی ترجمه شده است که در آن، همبستگی زیرمقیاس افسردگی با آزمون افســـردگی بک برابر با ۰,۷۰، همبســـتگی زیرمقایس اضطراب با آزمون اضطراب زونگ برابر با ۰,۶۷ و همبستگی زیرمقیاس استرس با آزمون استرس ادراک شده برابر ۰,۴۹ گزارش شده است [۳۳].

پرســـش نامه اجتناب تجربه‌ای (AAQ-II): پرسش‌نامهٔ پذیرش و عمل-نسخهٔ دوم که توسط بوند و همکاران در سال ۲۰۱۱ تهیه شده است با ۱۰ گویه به ســـنجش انعطاف‌پذیری روان‌شـــناختی می‌پردازد به‌ویژه وجهی از این سازه که به اقدام و عمل کردن با وجود افکار و احساسات ناخوشایند مربوط است [۱]. هر گویه شامل هفت گزینه است که از ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) درجه‌بندی می شود و توســـط آزمودنی مورد پاســـخ قرار می‌گیرد. نمره‌های بالاتر در این آزمون نشان‌دهندهٔ انعطاف روان‌شـــناختی پایین‌تر و اجتناب تجربه‌ای بالاتر است. پایایی آزمون-بازآزمون و همسانی درونی این ابزار به ترتیب برابر با ۰,۸۱ و ۰,۸۴ اســـت. در مورد نســـخهٔ فارســـی این ابزار، ضـــریب آلفای کرونباخ و پایایی آزمون-بازآزمون به ترتیب برابر با ۰,۸۹ و ۰,۷۱ به‌دســـت آمده اســـت. ۰/۷۲ اســـت [۳۴]. این پرســـشـــنامه همبســـتگی معنی‌داری با پرسشنامهٔ افسردگی بک و اضطراب حالت دارد [۳۰].

پرسش‌نامه پنج عاملی ذهن‌آگاهی (FFMQ-39)[2]: پرســـش نامهٔ ذهن‌آگاهی بائیر دارای ۳۹ گویه است که به سنجش پنج خرده‌مقیاس در رابطه با ذهن‌آگاهی می‌پردازد. این پنج خرده‌مقیاس عبارتند از مشاهده، توصیف، عمل از روی آگاهی، عدم قضاوت دربارهٔ تجربهٔ درونی و عدم واکنش به تجربهٔ درونی. این پرســـش‌نامه به‌صـــورت خود-گزارش‌دهی اســـت و دارای مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) است. همسانی درونی بر اســـاس آلفای کرونباخ برای نمرهٔ کل این مقیاس برابر ۰/۸۷ محاســـبه شـــده اســـت. آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها نیز بالای ۰/۷۰ گزارش شده است. تحلیل عاملی اکتشافی، پنج عامل این پرسش‌نامه را مورد شناسایی قرار داد

[2] Five Facet Mindfulness Questionnaire: FFMQ

زودآیند ویرایش نشده

[۳۵]. ضریب پایایی از نوع بازآزمون برای نسخهٔ فارسی این پرسش‌نامه برابر ۰/۸۴ و همسانی درونی آن برابر ۰/۸۳ به‌دست آمده است [۳۶]. مقدار آلفای کرونباخ نمره کل و خرده‌مقیاس‌های نسخهٔ فارسی بالای ۰/۷۰ گزارش شده است [۳۷].

پرسش‌نامه انعطاف‌پذیری روان‌شناختی (MPFI): این پرسشنامه یک ابزار خود-گزارش‌دهی است که در سال ۲۰۱۶ توسط رالفز، راگ و ویلسون برای سنجش همهٔ دوازده فرایند انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری مدل شش‌عاملی انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری ساخته شده و شامل ۶۰ گویه است که با کمک آن می‌توان نمرهٔ کلی و همچنین، نمره هر یک از مؤلفه‌های مربوط به انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی محاسبه کرد. در مطالعهٔ رالفز و همکاران [۲۲] روایی همگرای MPFI به واسطه ارتباط بین نمرهٔ کلّی و همچنین، نمره هر یک از خرده مقیاس‌ها با AAQ، AAQ-2، AFQ-Y نشان داده شده است. آنها براساس تحلیل عامل اکتشافی این پرسشنامه ۱۲ عامل را تحت دو شاخص کلی انعطاف‌پذیری (۶ عامل) و انعطاف ناپذیری (۶ عامل) استخراج کردند و تحلیل عامل تأییدی این ساختار مرتبه دوم را تأیید کرد. همچنین، روایی MPFI با توجه به واکنش به تغییر طی زمان، شناسایی افرادی که در حال حاضر در حال دریافت درمان هستند و ارتباطی که با پریشانی روان شناختی و بهزیستی فردی دارد، به اثبات رسیده است. آلفای کرونباخ کل پرسشنامه و خرده‌مقیاس‌ها بالای ۰/۹ گزارش شده است [۲۲].

شیوهٔ انجام پژوهش

پس از کسب اجازه کتبی از سازندهٔ ابزار از طریق ایمیل، ابتدا پرسش‌نامه توسط دو فرد مسلط به زبان انگلیسی و فارسی بطور جداگانه به فارسی ترجمه شد. سپس این ترجمه‌ها مورد تصحیح و تایید یک متخصص روان‌شناسی قرار گرفت. نسخه نهایی و تاییدشدهٔ ترجمه در اختیار یک فرد مسلط به زبان انگلیسی قرار گرفت تا بدون دیدن نسخه اصلی پرسش‌نامه، آن را از فارسی به انگلیسی ترجمه کند. سپس، عدم تطابق احتمالی بین نسخه انگلیسی اصلی و نسخه انگلیسی ترجمه شده بررسی و مورد تصحیح قرار گرفت. نسخه حاصل از بررسی و تصحیح، توسط سه نفر از متخصصان روان شناسی بالینی مورد بررسی روایی محتوایی قرار گرفت و پس از آن جهت بررسی درک جامعه مورد هدف، پرسش‌نامه در اختیار ده نفر از دانشجویان قرار گرفت و ادراک آن‌ها از آیتم‌ها مورد بررسی و با هدف اصلی پرسش‌نامه مقایسه و بعد از تایید، پرسش‌نامه جهت مطالعه مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌ها بین اعضای هر کلاس برای پاسخدهی توزیع شد. در نهایت بعد از دو هفته، پرسشنامه مجدد به ۵۰ نفر از کل این افراد که تصادفی انتخاب شده بودند جهت پاسخدهی داده شد.

شیوهٔ تحلیل داده‌ها

تحلیل داده‌ها با استفاده از SPSS نسخه ۲۲ انجام شد و از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی درونی ابزار و زیرمقیاس‌های مربوط به آن استفاده شد. جهت تعیین کیفیت هر گویه، همبستگی هر سؤال با نمره کل (Item-Total Correlation) و تأثیر حذف هر سؤال بر آلفای کرونباخ (Cronbach's Alpha if Item Deleted) بررسی گردید. تا سؤالهایی که همبستگی آنها با نمره کل کمتر از ۰/۳ بود یا حذف آنها منجر به افزایش معنادار آلفا می شد، از تحلیل حذف شوند. ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی پایایی بازآزمایی (با فاصله دو هفته)، ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی روایی همزمان و پیش‌بین با پرسش‌نامه های DASS، FFMQ، و AAQ استفاده گردید. همچنین، جهت بررسی روایی سازه پرسشنامه از تحلیل عاملی

زودآیند ویرایش نشده

تأییدی و اکتشافی (EFA) استفاده شد.

نتایج

بعد از برر سی ملاک‌های ورود و خروج، از مجموع شـــرکت‌کنندگان این پژوهش داده‌های ۵۰۷ نفر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که از این تعداد ۲۳۰ نفر دختر (۴۵/۴ درصـــد) و ۲۷۷ نفر پســـر (۵۴/۶ در صد) بودند. اکثر شرکت‌کنندگان مجرد (۴۷۸ نفر، ۹۴/۳ درصـــد) و از مقطع دکترای حر فه‌ای (۲۸۶ نفر، ۵۶/۴ درصـــد) بود ند. دامنهٔ سنی شرکت‌کنندگان ۱۸ تا ۳۰ و میانگین سنی شـــرکت‌کنندگان ۲۱/۵۱ (SD=۲/۷۲) بود (جدول ۱).

جدول ۱. توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان مطالعه برحسب ویژگی‌های دموگرافیک

متغیر	طبقه‌بندی	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	دختر	۲۳۰	۴۵/۴
	پسر	۲۷۷	۵۴/۶
وضعیت تأهل	مجرد	۴۷۸	۹۴/۳
	متأهل	۲۹	۵/۷
مقطع تحصیلی	دکترای حرفه‌ای	۲۸۶	۵۶/۴
	کارشناسی ارشد	۴۰	۷/۹
	کارشناسی	۱۸۱	۳۵/۷
دانشکده	پزشکی	۳۱۸	۶۲/۷۲
	دندانپزشکی	۲۶	۵/۱
	پرستاری و مامایی	۸۳	۱۶/۳۷
	بهداشت و پیراپزشکی	۸۰	۱۵/۷۷

برای بررســـی روایی ســـازه مقیاس MPFI ابتدا تحلیل عامل تأییدی با اســـتفاده از نرم افزار AMOS-22 انجام گرد ید. برای بررســـی برازش مدل از شـــا خص های χ^2, Df, χ^2/df, GFI, TLI,CFI وRMSEA اســـتفاده شـــد. مقادیر کو چ ک تر از ۳ در م جذور خی دو (χ^2/df) نشان‌دهندهٔ برازش مناسب مدل است و هرچه این شـــاخص کوچکتر باشـــد، برازش مدل بهتر خواهد بود. همچنین، مقادیر بالاتر از۰/۹۰ در شاخص‌های GFI, TLI,CFI نیز برازش خوب مدل را نشـــان می‌د هد. وقتی RMSEA کمتر از ۰/۰۵ باشـــد نشان‌دهندهٔ برازش خوب، بین ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ برازش تقریباً خوب، بین۰/۰۸تا ۰/۱۰ برازش ضـــعیف مدل را نشـــان می‌دهد. بر این اســـاس و شـــاخص‌های حاصـــله (χ^2/df =۵/۶، GFI =۰/۶۳، CFI=۰/۷۹ TLI=۰/۷۸ و RMSEA=۰/۰۹) مدل نسخهٔ اولیه که مبتنی بر مدل مرتبه دوم دارای دو عامل اصلی و ۶ مؤلفه به ازای هر عامل اصـــلی بود، برازش مناســـبی نداشـــت و مورد تأیید قرار نگرفت. لذا، برای تعیین عامل‌های این پرســـشـــنامه از تحلیل عاملی اکتشافی به روش مؤلفه‌های اصلی استفاده شـــد. براســـاس این تحلیل مقدار عددی ضـــریب KMO، برابر با ۰/۹۳ و شاخص χ2 آزمون بارتلت ۱۹۴۰/۴ به دست آمد که در سطح P<0/001 معنی دار بود، که حاکی از کفایت حجم نمونه و متغیرهای انتخاب شده برای انجام تحلیل عامل بود.

در تحلیل عامل به روش چرخش واریماکس برا ساس مقادیر ویژه و نمودار شیب ا سکری، ۱۰ عامل برای این پرسشنامه شناسایی شد که نسبت به نسخهٔ ا صلی دو عامل کمتر بود. بدین گونه که عامل ارزش‌ها و عمل متعهدانه که در نسخهٔ اصلی در دو عامل مجزا قرار داشـــتند در یک عامل قرار گرفتند و همچنین، عامل عدم تماس با ارزش‌ها و ندا شتن عمل متعهدانه که در نسخهٔ ا صلی در دو عامل مجزا قرار دا شتند در مطالعهٔ حا ضر در یک عامل بارگذاری شدند ولی در بقیهٔ عامل‌ها تفاوتی با نســـخهٔ اصـــلی مشـــاهده نشـــد. این عامل‌ها در مجموع ۶۳/۸۴ درصـــد از واریانس کل را تبیین می‌کند. لازم به ذکر اســـت که ملاک انتخاب هر عامل، بار عاملی دســـت کم ۰/۳ بود. در جدول ۲ نتایج مربوط به تحلیل عامل اکتشافی ارائه شده است.

زودآیند ویرایش نشده

زودآیند ویرایش نشده

جدول ۲. نتایج تحلیل عامل اکتشافی MPFI

آیتم	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ٤	عامل ٥	عامل ٦	عامل ۷	عامل ۸	عامل ۹	عامل ۱۰
۱										۰/۷۲۳
۲										۰/۷۲۰
۳										۰/۶۸۳
۴										۰/۳۳۶
۵										۰/۵۲۶
۶								۰/۵۵۷		
۷								/۵۸۰		
۸								۰/۶۴۲		
۹								۰/۶۸۵		
۱۰								۰/۶۶۷		
۱۱									۰/۴۴۸	
۱۲									/۵۰۸	
۱۳									۰/۵۲۳	
۱۴									۰/۵۷۱	
۱۵									۰/۴۶۱	
۱۶				۰/۶۶۹						
۱۷				/۷۵۰						
۱۸				۰/۷۶۵						
۱۹				۰/۶۶۷						
۲۰				۰/۵۵۸						
۲۱	۰/۶۴۳									
۲۲	۰/۷۰۷									
۲۳	۰/۷۲۹									
۲۴	۰/۶۵۵									
۲۵	۰/۷۳۵									
۲۶	۰/۷۴۱									
۲۷	۰/۷۷۹									
۲۸	۰/۶۶۹									
۲۹	۰/۵۹۶									
۳۰	۰/۵۹۲									
۳۱						۰/۸۲۸				
۳۲						۰/۸۲۱				
۳۳						۰/۸۵۲				
۳۴						۰/۷۹۰				
۳۵						۰/۷۲۶				
۳۶							۰/۶۸۸			
۳۷							۰/۷۶۷			
۳۸							۰/۷۴۸			
۳۹							۰/۷۹۷			

۴۰							۰/۷۴۸			
۴۱						۰/۷۲۶				
۴۲						۰/۷۸۹				
۴۳						۰/۸۲۶				
۴۴						۰/۸۲۷				
۴۵						۰/۶۵۲				
۴۶					۰/۷۱۲					
۴۷					۰/۷۹۷					
۴۸					۰/۷۴۱					
۴۹					۰/۷۰۶					
۵۰					۰/۶۵۹					
۵۱			۰/۵۷۵							
۵۲			۰/۶۶۹							
۵۳			۰/۷۳۷							
۵۴			۰/۷۲۸							
۵۵			۰/۷۵۴							
۵۶			۰/۵۵۳							
۵۷			۰/۵۴۴							
۵۸			۰/۶۰۴							
۵۹			۰/۶۳۶							
۶۰			۰/۶۶۷							
درصد واریانس عامل	۲۶/۹۴	۱۰/۴۰	۶/۹۲	۴/۱۴	۳/۲۰	۲/۸۱	۲/۶۰	۲/۴۴	۲/۰۴	۲/۰۱

با توجه به آنچه در جدول شمارهٔ ۲ مشاهده می‌شود آیتم‌های ۲۱ تا ۳۰ در عامل اول با ارزش ویژه ۱۶/۱۶ قرار گرفتند که براساس محتوای این آیتم‌ها، می‌توان گفت که این عامل ارزش‌ها و عمل متعهدانه را می‌سنجد. عامل دوم با ارزش ویژهٔ ۶/۲۴ شامل آیتم‌های ۵۱ تا ۶۰ بود که با توجه به محتوای این آیتم ها می‌توان گفت که این عامل، عدم تماس با ارزش ها و فقدان عمل متعهدانه را می‌سنجد. عامل سوم که شامل آیتم‌های ۴۶ تا ۵۰ بود دارای ارزش ویژه ۴/۱۴ بود که براساس محتوای این آیتم ها، همجوشی شناختی را می‌سنجد. آیتم‌های ۱۶ تا ۲۰ در عامل چهارم با ارزش ویژهٔ ۲/۹۷ بارگذاری شدند که براساس محتوای آیتم‌ها می‌توان گفت که عامل ناهمجوشی شناختی را می‌سنجد. عامل پنجم با ارزش ویژهٔ ۱/۹۲ شامل آیتم‌های ۴۱ تا ۴۵ است که براساس محتوای آیتم‌ها خود به‌عنوان محتوا را می سنجد. آیتم‌های ۳۱ تا ۳۵ در عامل ششم با ارزش ویژهٔ ۱/۶۹ بارگذاری شدند که با توجه به محتوای این آیتم ها می‌توان گفت که این عامل اجتناب تجربه‌ای را می‌سنجد و آیتم های ۳۶ تا ۴۰ در عامل هفتم با ارزش ویژهٔ ۱/۵۶ بارگذاری شدند و عدم تماس با لحظهٔ حاضر را می‌سنجند. عامل هشتم با ارزش ویژهٔ ۱/۳۴ که براساس محتوای آیتم‌های آن آگاهی از لحظهٔ حاضر را می‌سنجد

شامل آیتم‌های ۶ تا ۱۰ می‌شود. نهمین عامل با ارزش ویژهٔ ۱/۲۲ که خود به‌عنوان بافتار را می‌سنجد شامل آیتم‌های ۱۱ تا ۱۵ می‌شود و آخرین عامل با ارزش ویژهٔ ۱/۱۵ شامل آیتم‌های ۱ تا ۵ بود که براساس محتوای این آیتم‌های می‌توان گفت که مؤلفهٔ پذیرش را می‌سنجد. همانگونه که مشاهده می شود عامل اول، چهارم، هشتم، نهم و دهم، مؤلفه های انعطاف پذیری روانشناختی در نظریه ACT و مابقی عامل ها، مؤلفهٔ عدم انعطاف پذیری روانشناختی را می‌سنجد.

روایی پیش‌بین

جهت بررسی روایی پیش بین این مقیاس، همبستگی آن با اضطراب، افسردگی و استرس (پرسشنامه DASS) بررسی گردید و نتایج نشان داد که عامل های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف پذیری روانشناختی رابطهٔ منفی معناداری با اضطراب، افسردگی و استرس داشتند و عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف پذیری روانشناختی رابطه مثبتی با آن ها داشتند. در جدول ۳ نتایج همبستگی عوامل استخراجی MPFI با خرده مقیاس های پرسشنامهٔ DASS گزارش شده است. همانگونه که مشاهده می شود در عامل‌های مرتبط با انعطاف پذیری روانشناختی بیشترین میزان همبستگی مربوط به سه عامل خود به‌عنوان بافتار، ناهمجو شی و ارزش‌ها و عمل متعهدانه بود و عامل پذیرش تنها با عامل افسردگی رابطه داشت و رابطهٔ معناداری با اضطراب و استرس نشان نداد. همچنین، در عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی هم عامل اجتناب روانشناختی (عامل متناظر پذیرش در بخش انعطاف پذیری) کمترین میزان همبستگی را با افسردگی، اضطراب و استرس نشان داد.

جدول ۳. نتایج بررسی روایی پیش‌بین: همبستگی خرده مقیاس‌های MPFI با افسردگی، اضطراب و استرس

	عامل‌ها	تعداد آیتم‌ها	افسردگی	اضطراب	استرس
انعطاف پذیری روانشناختی	عامل دهم: پذیرش	۵	-۰/۱۰*	-۰/۰۱	۰/۰۷
	عامل هشتم: آگاهی از لحظهٔ حاضر	۵	-۰/۲۵۹**	-۰/۱۹**	-۰/۲۹۹**
	عامل نهم: خود به عنوان بافتار	۵	-۰/۴۲۱**	-۰/۴۳۳**	-۰/۴۶۰**
	عامل چهارم: ناهمجوشی	۵	-۰/۳۸۶**	-۰/۴۶۹**	-۰/۳۹۳**
	عامل اول: ارزش ها و عمل متعهدانه	۱۰	-۰/۴۳۸**	۰/۴۱۲**	-۰/۴۴۲**
عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی	عامل ششم: اجتناب تجربه ای	۵	۰/۱۴۵**	۰/۱۴۸**	۰/۱۳۱**
	عامل هفتم: عدم تماس با لحظهٔ حاضر	۵	۰/۳۲۷**	۰/۳۰۲**	۰/۳۱۹**
	عامل پنجم: خود به عنوان محتوا	۵	۰/۲۸۸**	۰/۳۷۳**	۰/۲۸۸**
	عامل چهارم: همجوشی	۵	۰/۸۴۰۲*	۰/۵۳۰**	۰/۴۱۷**
	عامل دوم: فقدان ارزش ها و عمل متعهدانه	۱۰	۰/۴۸۱**	۰/۵۲۷**	۰/۴۱۷**
نمرهٔ کل انعطاف پذیری روانشناختی		۳۰	-۰/۴۵۶**	-۰/۴۳۸**	-۰/۴۷۳**
نمرهٔ کل عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی		۳۰	۰/۴۴۶**	۰/۵۱۵**	۰/۴۵۹**

زودآیند ویرایش نشده

روایی همگرا

جهت بررسی روایی همگرا، رابطه عامل های استخراج شده از پرسشنامهٔ MPFI با پرسشنامه‌های FFMQ-39 و AAQ-II بررسی گردید. همانگونه که در جدول ۴ مشاهده می شود تمام عامل های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری به جز عامل پذیرش و همچنین، نمرهٔ کل مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری رابطهٔ منفی معناداری با پرسشنامهٔ AAQ-II داشتند ولی تمام عوامل مربوط به این مؤلفه رابطهٔ مثبت معنادار با نمرهٔ کل پرسشنامهٔ ذهن‌آگاهی FFMQ-39 داشتند. در رابطه با عامل های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف پذیری روانشناختی، نتایج حاکی از همبستگی مثبت تمامی عامل ها با پرسشنامهٔ AAQ-II و همبستگی منفی با پرسشنامهٔ FFMA-39 بود. بطور کلی براساس این نتایج می‌توان گفت پرسشنامهٔ MPFI دارای روایی همگرای قابل قبول می‌باشد.

جدول ۴. نتایج بررسی روایی همگرا: همبستگی عامل‌های MMFI با پرسشنامه‌های AAQ-II و FFMQ-39

	عامل‌ها	تعداد آیتم‌ها	AAQ-II	FFMQ-39
انعطاف پذیری روانشناختی	عامل دهم: پذیرش	۵	۰/۰۱	۰/۱۸۷**
	عامل هشتم: آگاهی از لحظهٔ حاضر	۵	-۰/۱۶۵**	۰/۳۸۳**
	عامل نهم: خود به عنوان بافتار	۵	-۰/۳۵۸**	۰/۴۹۶**
	عامل چهارم: ناهمجوشی	۵	-۰/۴۷۴**	۰/۵۴۳**
	عامل اول: ارزش ها و عمل متعهدانه	۱۰	-۰/۳۲۱**	۰/۵۰۷**
عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی	عامل ششم: اجتناب تجربه ای	۵	۰/۱۰*	-۰/۱۰*
	عامل هفتم: عدم تماس با لحظهٔ حاضر	۵	۰/۳۲۹**	-۰/۴۹۱**
	عامل پنجم: خود به عنوان محتوا	۵	۰/۴۲۷**	-۰/۵۲۴**
	عامل چهارم: همجوشی	۵	۰/۵۶۷**	-۰/۵۳۶**
	عامل دوم: فقدان ارزش ها و عمل متعهدانه	۱۰	۰/۵۷۸**	-۰/۶۳۹**
نمرهٔ کل انعطاف پذیری روانشناختی		۳۰	-۰/۳۷۲**	۰/۵۸۵**
نمرهٔ کل عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی		۳۰	۰/۵۷۹**	-۰/۶۶۹**

روانشناسی ویرایش نشده

پایایی:

برای محا سبهٔ پایایی این مقیاس، از ضریب آلفای کرونباخ یا ضـــریب همســـانی درونی و پا یای بازآزمایی (به فاصلهٔ دوهفته) استفاده شد. مقادیر آلفا برای مقیاس کل (۰/۸۴) و زیر مقیاس‌ها (۰/۷۰ تا ۰/۹۲)، نشـــان دهندهٔ همســـانی درونی بالا بود (جدول ۵). همچنین، همبستگی هر سؤال با نمره کل و تأثیر حذف هر ســـؤال بر آلفای کرونباخ بررســـی گردید. تمامی ســـؤالهای پرســـشـــنامه همبستگی بالای ۰/۳ با نمره کل دا شتند و حذف آنها منجر به افزایش معنادار آلفا نمی‌شد و آلفا در محدودهٔ ۰/۸۳۱ تا ۰/۸۳۹ باقی ماند.

جدول شماره ۵: نتایج مربوط به ضریب آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی مقیاس MPFI وخرده مقیاس‌های آن

	آلفای کرونباخ	پایایی بازآزمایی*
مقیاس کل	۰/۸۴	۰/۶۵
پذیرش	۰/۷۰	۰/۶۹
آگاهی از لحظهٔ حاضر	۰/۷۷	۰/۶۳
خود به‌عنوان بافتار	۰/۸۵	۰/۷۱
ناهمجوشی	۰/۸۵	۰/۶۵
ارزش‌ها و عمل متعهدانه	۰/۹۱	۰/۷۹
اجتناب تجربه‌ای	۰/۸۸	۰/۶۱
فقدان تماس با لحظهٔ حاضر	۰/۸۸	۰/۶۵
خود به‌عنوان محتوا	۰/۸۸	۰/۶۰
همجوشی	۰/۸۹	۰/۶۸
فقدان تماس با ارزش‌ها و عمل متعهدانه	۰/۹۲	۰/۷۲

- همه همبستگی‌ها در سطح ۰/۰۵> P معنادار بود.

بحث و نتیجه گیری.

هدف از این مطالعه، تعیین کفایت روان سنجی ن سخهٔفار سی پر سش‌نامه MPFI بود. نتایج تحلیل عاملی اکتشـــافی، مؤید ده عامل بود که از نظر محتوایی ۵ عامل انعطاف پذیری روانشـــناختی و ۵ عامل دیگر انعطاف‌ناپذیری روانشناختی را بررسی می‌کرد. این عامل ها با عامل‌های نسخهٔ اصلی، رولفز و همکاران [۲۷]، اعتبار سنجی ن سخهٔ ایتالیایی لندی و همکاران [۲۸]، مطالعه اعتبار سنجی ن سخه فرانسوی Grégoire و همکاران [۲۶] و نسخه سوئدی آن [۲۹] مطابقت داشتند با این تفاوت که در نسخهٔ اصلی ۱۲ عامل و تحت دو مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری و انعطاف‌ناپذیری روانشناختی گزارش شده بود. لذا، نسخهٔ فارسی نسبت به نسخهٔ اصلی دو عامل کمتر دا شت بدین گونه که عامل ارزش‌ها و عمل متعهدانه که در نسخهٔ اصلی در دو عامل مجزا قرار دا شتند در مطالعهٔ خا ضر در یک عامل قرار گرفتند و همچنین، عامل عدم تماس با ارزش‌ها و ندا شتن عمل متعهدانه که در نسخهٔ ا صلی در دو عامل مجزا قرار دا شتند در مطالعهٔ حا ضر در یک عامل بارگذاری شدند. اگرچه یافته‌های این پژوهش چندان از یافته‌های پژوهش‌های م شابه متفاوت نی ست، ولی همانگونه که گفته شد تفاوت‌هایی در عوامل ا ستخراج شده مشاهده شد. در بر رسی هر پر سشنامه عوامل فرهنگی نیز دخیل

است و پژوهش‌هایی وجود دارد که عامل‌ها با نسخه اصلی عینا یکسان نیست [۳۸]در فرهنگ ایرانی حیطه‌های ارزش‌ها و عمل متعهدانه می‌توانند به صورت یک عامل و در یک راستا باشند. این عامل‌ها در مجموع ۶۳/۸۴ در صد از واریانس کل را تبیین کردند. همانگونه که در مدل ماتریس سه بعدی هم دو عامل ارزشها و عمل متعهدانه به عنوان یک مولفه و بعد در نظر گرفته می‌شود.

. بر اساس مدل هگزافلکس، این ۱۲ عامل به طور معناداری با یکدیگر همبستگی داشتند و شش عامل انعطاف پذیری شامل پذیرش، آگاهی از لحظه حال، خود به عنوان بافتار، تفکیک شناختی، ارزش ها و کنش درگیر با شش عامل انعطاف ناپذیری روانی شامل اجتناب تجربی همبستگی دا شتند. فقدان آگاهی از لحظه حال، خود به عنوان محتوا، ادغام، عدم تماس با ارزش ها و انفعال. بنابراین، اگر چه ابعاد انعطاف پذیری و انعطاف‌ناپذیری از نظر منطقی همبستگی داشتند، اما واریانس‌های منحصر به فردی داشتند.

همچنین، نتایج ن شان داد تمام عامل های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری به جز عامل پذیرش و همچنین نمرهٔ کل مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری رابطه منفی معناداری با پرسشنامهٔ AAQ-II داشتند و عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روانشناختی با تمامی عامل‌های پرسشنامهٔ AAQ-II همبستگی مثبت داشتند. هرچقدر نمره‌ی فرد در AAQ-II که برعکس نمره‌گذاری می شود تا انعطاف‌پذیری روانی را بسنجد، بیشتر با شد فرد انعطاف‌ناپذیرتر ا ست و هرچقدر نمره‌ی فرد پایین‌تر با شد از انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردار ا ست[۲۹] در نتیجه می‌توان گفت نسخهٔ فارسی MPFI دارای روایی همگرا با AAQ-II می‌باشد. این نتایج همسو با یافته‌های لندی و همکاران [۲۸]، تبریزی [۲۹]، سیمکین و همکاران [۳۹] می‌باشد.

همچنین، نتایج نشان داد تمام عوامل مربوط به مؤلفه انعطاف‌پذیری روانشناختی رابطهٔ مثبت معنادار با نمرهٔ کل پرسشنامهٔ ذهن‌اگاهی FFMQ-39 داشتند.یعنی افراد با انعطاف پذیری روانشناختی بالاتر دارای ذهن‌آگاهی بیشتری ه ستند. در رابطه با عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روان شناختی، نتایج حاکی از همبستگی منفی تمامی عامل‌ها با با پرسشنامهٔ FFMQ-39 بود.این بدان معنا است که هرچه انعطاف‌ناپذیری فرد بیشتر باشد وی از ذهن‌آگاهی کم‌تری برخوردار است. سیلبرستاین و همکاران نیز تأیید کردند که افراد با ذهن‌آگاهی بالاتر و انعطاف‌پذیری روان شناختی بیشتر در مقابل شرایط ا سترس‌زا عملکرد بهتری دا شتند و در مقابل افراد با مهارت های ذهن‌آگاهی کم،کنترل کمتری بر شرایط ا سترس‌زا دارند [۴۰]. در پژوهش رام سی و همکاران م شخص گردید کارگرانی که ذهن‌آگاهی بیشتری دارند فر صت‌های منا سب برای انجام کارهای مؤثر که مطابق با ارزش‌هایشان است را زودتر متوجه می‌شوند و از انعطاف‌پذیری روان شناختی بالاتری نیز برخوردارند، این افراد گ شودگی خوبی ن سبت به تجربیات درونی و بیرونی خود نیز دارند [۴۱] پژوهش کانگا سنیمی و همکاران ن شان داد افرادی که مهارت‌های ذهن‌آگاهی بیشتری دارند، از میزان انعطاف‌پذیری بیشتری نیز برخوردارند [۴۲].

نتایج ن شان داد که عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری روان شناختی رابطهٔ منفی معناداری با ا ضطراب، اف سردگی و ا سترس دا شتند؛ یعنی هرچه فرد انعطاف‌پذیری روان شناختی بالاتری دا شته با شد ا ضطراب، اف سردگی و ا سترس کمتری را تجربه می‌کند و عامل‌های مرتبط با مؤلفهٔ عدم انعطاف‌پذیری روان شناختی، رابطهٔ مثبتی با آنها دا شتند؛ یعنی هرچه فرد انعطاف‌ناپذیری بیشتری دا شته با شد، ا ضطراب بیشتری را تجربه می‌کند. این نتایج هم سو با یافته‌های آزادفر و همکاران ا ست که بیان شد هرچه فرد بیشتر با زمان حال در ارتباط با شد و همجو شی کم تری دا شته با شد و اعمالی را که در جهت ارزش‌های او هستند را انجام دهد اضطراب کم‌تری را نیز تجربه می‌کند در مقابل افراد انعطاف ناپذیر سطوح بالاتری از هیجانات منفی

چون اضـــطراب را گزارش می‌کنند[۳۰]. نتیجهٔ پژوهش حاضـــر همچنین هم راســـتا با پژوهش‌های لندی و هم کاران [۲۸]، لین و هم کاران [۴۳] رولفز و هم کاران [۲۷] و تو ماس و هم کاران [۴۴] می باشـــد. انعطاف‌ناپذیری روان شناختی و هیجان‌های منفی ارتباط مثبتی با یکدیگر دارند. اضطراب و افسردگی، که به احتمال زیاد در مواقعی بروز می‌کنند که فرد باید با تغییرات محیطی خود سازگار شود [۳]، با از دست دادن انعطاف‌پذیری روان شناختی در ارتباط هستند [۱]. این در حالی است که برخورد منعطف با مشکلات زندگی موجب کاهش اضطراب و افسردگی می‌گردد [۴]، انعطاف‌پذیری روان‌شناختی سهم بسزایی در سلامتی روان دارد [۵]. در یکی از پژوهش‌هایی که به تازگی انجام شده، نشان داده است که افسردگی، اضطراب و استرس با انعطاف‌ناپذیری روان‌شناختی رابطه مثبت دارند [۷]. لذا، براساس یافته های مطالعهٔ حاضر می‌توان گفت که این پرسشنامه روایی (سازه، همگرا و پیش‌بین) و پایایی (همبستگی درونی و بازآزمایی) مناسبی دارد.

محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهش

البته لازم به ذکر است که این مطالعه مانند بسیاری از مطالعات دارای محدودیتهایی نیز بود از جمله، استفاده از ابزارهای خودگزارشـــی، مقطعی بودن مطالعه و محدود بودن نمونه به دانشـــجویان. علی‌رغم محدودیتهای مطالعه نتایج نشان می‌دهد نسخه فارسی پرسش‌نامه **MPFI** دارای روایی سازه، همگرا و پیش‌بین مناسبی است و می‌توان در جامعهٔ ایرانی برای سنجش انعطاف‌پذیری/انعطاف‌ناپذیری روانشناختی استفاده گردد.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه ضمن رعایت ملاحظات اخلاقی دارای کد اخلاق **IR.KAUMS.MEDNT.REC.1401.059** از دانشگاه علوم پزشکی کاشان می‌باشد

حامی مالی:

این مطالعه با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کاشان صورت گرفته است.

سپاسگزاری

از تمامی شـــرکت‌کنندگان در این مطالعه و همچنین، از معاونت تحقیقات و فناوری دانشـــگاه علوم پزشـــکی کاشان بابت حمایت مالی تشکر و قدردانی می‌نماییم. در پایان لازم است که از واحد توسعهٔ تحقیقات بالینی بیمارستان های کارگرنژاد و متینی، کاشان، ایران نیز تشکر و قدردانی نماییم.

منابع.

1. Kashdan TB, Rottenberg J. Psychological flexibility as a fundamental aspect of health. Clin Psychol Rev. 2010 Nov 1;30(7):865–78. https://doi.org/ 10.1016/j.cpr.2010.03.001
2. Hayes SC, Luoma JB, Bond FW, Masuda A, Lillis J. Acceptance and commitment therapy: Model, processes and outcomes. Behaviour research and therapy. 2006 Jan 1;44(1):1-25. https://doi.org/ 10.1016/j.brat.2005.06.006
3. Mesidor JK, Sly KF. Factors that contribute to the adjustment of international students. Journal of international students. 2015 Nov 25;6(1):262-82. https://doi.org/10.32674/jis.v6i1.569
4. Cheng C, Cheung MW. Cognitive processes underlying coping flexibility: Differentiation and integration. Journal of personality. 2005 Aug;73(4):859-86.https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2005.00331.x
5. Wersebe H, Lieb R, Meyer AH, Hofer P, Gloster AT. The link between stress, well-being, and psychological flexibility during an Acceptance and Commitment Therapy self-help intervention. International journal of clinical and health psychology. 2018 Jan 1;18(1):60-8. https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2017.09.002
6. Arslan G, Allen KA. Complete mental health in elementary school children: Understanding youth school

functioning and adjustment. Current Psychology. 2022 Mar;41(3):1174-83. https://doi.org/10.1007/s12144-020-00628-0

7. Wąsowicz G, Mizak S, Krawiec J, Białaszek W. Mental health, well-being, and psychological flexibility in the stressful times of the COVID-19 pandemic. Frontiers in psychology. 2021 May 17;12:647975. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.647975
8. Hayes SC, Strosahl KD, Wilson KG. Acceptance and Commitment Therapy: An Experiential Approach to Behvior Change (2nd Ed). Guilford Press; 2012. https://doi.org/10.1007/0-306-48581-8_1
9. Cherry KM, Vander Hoeven E, Patterson TS, Lumley MN. Defining and measuring "psychological flexibility": A narrative scoping review of diverse flexibility and rigidity constructs and perspectives. Clinical psychology review. 2021 Mar 1;84:101973. 10.1016/j.cpr.2021.101973
10. Bond FW, Hayes SC, Baer RA, Carpenter KM, Guenole N, Orcutt HK, Waltz T, Zettle RD. Preliminary psychometric properties of the Acceptance and Action Questionnaire–II: A revised measure of psychological inflexibility and experiential avoidance. Behavior therapy. 2011 Dec 1;42(4):676-88. https://doi.org/10.1016/j.beth.2011.03.007
11. Gámez W, Chmielewski M, Kotov R, Ruggero C, Suzuki N, Watson D. The brief experiential avoidance questionnaire: development and initial validation. Psychological assessment. 2014 Mar;26(1):35. https://doi.org/10.1037/a0034473
12. Greco LA, Lambert W, Baer RA. Psychological inflexibility in childhood and adolescence: development and evaluation of the Avoidance and Fusion Questionnaire for Youth. Psychological assessment. 2008 Jun;20(2):93. https://doi.org/10.1037/1040-3590.20.2.93
13. Morris L, Mansell W. A systematic review of the relationship between rigidity/flexibility and transdiagnostic cognitive and behavioral processes that maintain psychopathology. Journal of Experimental Psychopathology. 2018 Jul 11;9(3):2043808718779431. https://doi.org/10.1177/2043808718779431
14. Ciarrochi J, Sahdra B, Marshall S, Parker P, Horwath C. Psychological flexibility is not a single dimension: The distinctive flexibility profiles of underweight, overweight, and obese people. Journal of Contextual Behavioral Science. 2014 Oct 1;3(4):236-47. https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2014.07.002
15. Huppert FA, Whittington JE. Evidence for the independence of positive and negative well-being: Implications for quality of life assessment. British journal of health psychology. 2003 Feb;8(1):107-22. https://doi.org/10.1348/135910703762879246
16. McNulty JK, Fincham FD. Beyond positive psychology? Toward a contextual view of psychological processes and well-being. American Psychologist. 2012 Feb;67(2):101. https://doi.org/10.1037/a0024572
17. Watson D, Tellegen A. Toward a Consensual Structure of Mood. Psychol Bull [Internet]. 1985 Sep;98(2):219–35. https://doi.org/10.1037/0033-2909.98.2.219
18. Wood AM, Tarrier N. Positive clinical psychology: A new vision and strategy for integrated research and practice. Clinical psychology review. 2010 Nov 1;30(7):819-29. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2010.06.003
19. Corrigan PW. Getting ahead of the data: A threat to some behavior therapies. *the Behavior Therapist, 24*(9), 189–193. Available from: https://psycnet.apa.org/record/2002-12440-002
20. Tyndall I, Waldeck D, Pancani L, Whelan R, Roche B, Dawson DL. The Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II) as a measure of experiential avoidance: Concerns over discriminant validity. Journal of contextual behavioral science. 2019 Apr 1;12:278-84. https://doi.org/ 10.1016/j.jcbs.2018.09.005
21. Vaughan-Johnston TI, Quickert RE, MacDonald TK. Psychological flexibility under fire: Testing the incremental validity of experiential avoidance. Personality and Individual Differences. 2017 Jan 15;105:335-49. https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.10.011
22. Wolgast M. What does the Acceptance and Action Questionnaire (AAQ-II) really measure?. Behavior therapy. 2014 Nov 1;45(6):831-9. https://doi.org/10.1016/j.beth.2014.07.002
23. Gámez W, Chmielewski M, Kotov R, Ruggero C, Watson D. Development of a measure of experiential avoidance: the Multidimensional Experiential Avoidance Questionnaire. Psychological assessment. 2011 Sep;23(3):692. https://doi.org/10.1037/a0023242
24. Rochefort C, Baldwin AS, Chmielewski M. Experiential avoidance: An examination of the construct validity of the AAQ-II and MEAQ. Behavior therapy. 2018 May 1;49(3):435-49. https://doi.org/10.1016/j.beth.2017.08.008

25. Campbell DT, Fiske DW. Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix. Psychological bulletin. 1959 Mar;56(2):81. https://doi.org/10.1037/h0046016
26. Kashdan TB, Disabato DJ, Goodman FR, Doorley JD, McKnight PE. Understanding psychological flexibility: A multimethod exploration of pursuing valued goals despite the presence of distress. Psychological assessment. 2020 Sep;32(9):829. https://doi.org/10.1037/pas0000834
27. Rolffs JL, Rogge RD, Wilson KG. Disentangling components of flexibility via the hexaflex model: Development and validation of the Multidimensional Psychological Flexibility Inventory (MPFI). Assessment. 2018 Jun;25(4):458-82. https://doi.org/10.1177/1073191116645905
28. Landi G, Pakenham KI, Giovannetti AM, Presti G, Boccolini G, Cola A, Grandi S, Tossani E. Italian validation of the Italian multidimensional psychological flexibility inventory (MPFI). Journal of Contextual Behavioral Science. 2021 Jul 1;21:57-65. https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2021.05.007
29. Tabrizi FF, Larsson AB, Grönvall H, Söderstrand L, Hallén E, Champoux-Larsson MF, Lundgren T, Sundström F, Lavefjord A, Buhrman M, Sundin Ö. Psychometric evaluation of the Swedish multidimensional psychological flexibility inventory (MPFI). Cognitive Behaviour Therapy. 2023 Jul 4;52(4):295-316. https://doi.org/10.1080/16506073.2022.2153077
30. Azadfar Z, Abdollahi A, Patra I, Chang YP, Alghazali T, Talib SG. The Iranian form of psychometric properties of the Multidimensional Psychological Flexibility Inventory. Psicologia: Reflexão e Crítica. 2022 Sep 29;35(1):32. https://doi.org/10.1186/s41155-022-00236-w
31. Moosivand M, Kulemarzi MJ, Shirazi MS, Zaremohzzabieh Z. Flexibility and inflexibility in an Iranian sample: psychometric properties of MPFI based on the Hexaflex model. BMC psychology. 2024 Jan 18;12(1):34. https://doi.org/10.1186/s40359-024-01531-0.
32. Lovibond PF, Lovibond SH. The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. Behaviour research and therapy. 1995 Mar 1;33(3):335-43. 10.1016/0005-7967(94)00075-U
33. Sahebi A, Asghari MJ, Salari RS. Validation of Depression Anxiety and Stress Scale (DASS-21) for an Iranian Population. Iran Psychol. 2005 Jun 22 [cited 2021 Dec 28];1(4):36–54. Available from: http://jip.azad.ac.ir/article_512443.html
34. Abasi, E., Fti, L., Molodi, R., Zarabi, H. Psychometric properties of Persian Version of Acceptance and Action Questionnaire –II. *Psychological Models and Methods*, 2013;3(10):65-80. Available from: https://sid.ir/paper/227460/en.
35. Baer RA, Smith GT, Hopkins J, Krietemeyer J, Toney L. Using self-report assessment methods to explore facets of mindfulness. Assessment. 2006 Mar;13(1):27-45. https://doi.org/10.1177/1073191105283504
36. Ahmadvand Z, Heydarinasab L, Shairi MR. An investigation of the validity and reliability of psychometric characteristics of five facet mindfulness questionnaire in Iranian non-clinical samples. *Journal of Behavioral Sciences*. 2013; 7(3): 229-237. https://www.behavsci.ir/article_67834.html [In Persian].
37. Sarshar M, Kian-arsi F. The Role of Mindfulness and Psychological Well-being in Predicting Self-regulated Learning in University Students. Journal of Applied Psychological Research. 2020; 11(3): 83-92. https://doi.org/10.22059/japr.2020.294988.643409 [In Persian].
38. Refahi J, Dastan N, Behnam M. Psychometric Adequacy of Persian Version of Women Sexual Schema. Family and Social Health Research Journal. 2020; 1(1): 7-19. https://doi.org/10.52547/fsh.1.1.7 [In Persian].
39. Simkin H, Freiberg-Hoffmann A, Caselli G, Prozzillo P, Rogge RD, Wilson KG. Adaptation and validation into Spanish of the Multidimensional Psychological Flexibility Inventory (MPFI): evidence of internal validity and factorial Invariance. Ajayu Órgano de Difusión Científica del Departamento de Psicología UCBSP. 2023;21(2):111-30.
40. Silberstein LR, Tirch D, Leahy RL, McGinn L. Mindfulness, psychological flexibility and emotional 66, schemas. International Journal of Cognitive Therapy. 2012 Dec;5(4):406-419. https://doi.org/10.1521/ijct.2012.5.4.406
41. Ramaci T, Bellini D, Presti G, Santisi G. Psychological flexibility and mindfulness as predictors of individual outcomes in hospital health workers. Frontiers in psychology. 2019 Jun 12;10:1302. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01302

42. Kangasniemi A, Lappalainen R, Kankaanpää A, Tammelin T. Mindfulness skills, psychological flexibility, and psychological symptoms among physically less active and active adults. Mental Health and Physical Activity. 2014 Sep 1;7(3):121-7. https://doi.org/10.1016/j.mhpa.2014.06.005
43. Lin YY, Rogge RD, Swanson DP. Cross-cultural flexibility: Validation of the traditional Mandarin, simplified Mandarin, and Japanese translations of the Multidimensional Psychological Flexibility Inventory. Journal of Contextual Behavioral Science. 2020 Jan 1;15: https://doi.org/73-84. 10.1016/j.jcbs.2019.11.008
44. Thomas KN, Bardeen JR, Witte TK, Rogers TA, Benfer N, Clauss K. An examination of the factor structure of the multidimensional psychological flexibility inventory. Assessment. 2022 Dec;29(8):1714-29. https://doi.org/10.1177/10731911211024353

زودآیند ویرایش نشده

پیوست‌ها

پرسشنامه انعطاف‌پذیری روان‌شناختی (MPFI)

مشارکت‌کننده گرامی، لطفا با توجه به تجربه‌ها و حالت‌هایی که طی دو هفته اخیر داشته‌اید، جمله‌های زیر را بخوانید و آنگاه بگویید که هر کدام از این جمله‌ها تا چه میزان در مورد شما درست است.

۱- من فضایی را برای تجربه کامل افکار و هیجانات منفی مهیّا کردم و به جای اینکه آن‌ها را از خود دور کنم، آن‌ها را در درون خودم جای دادم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲- وقتی یک فکر یا هیجان آزاردهنده داشتم، سعی کردم به جای اینکه آن را نادیده بگیرم، به آن فضایی برای حضور بدهم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳- من پذیرای این بودم که به جای دخالت در افکار و احساسات ناخوشایند، فقط آن‌ها را مشاهده کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴- من سعی کردم به جای مقاومت کردن در برابر افکار و احساسات منفی‌ام، با آن‌ها کنار بیایم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵- من پذیرای تمام احساسات خوب و بدم بودم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۶- من به آنچه فکر و احساس می‌کردم به دقت توجه داشتم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۷- من نسبت به هیجاناتم واقف و آگاه بودم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۸- متوجه تغییر در افکار و احساساتم بودم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۹- من لحظه به لحظه با افکار و احساساتم هماهنگ بودم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۰- سعی کردم نسبت به افکار و هیجاناتم آگاه و هشیار بمانم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۱- حتی وقتی زندگی مرا زمین‌گیر کرد و شکست داد، سعی کردم دیدگاه خودم را حفظ کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۲- وقتی ترسیده یا سراسیمه شده بودم، باز هم تلاش کردم شرایط را جدّی‌تر ببینم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۳- حتی زمانی که احساس رنج یا ناراحتی می‌کردم، تلاش کردم چشم‌انداز وسیع‌تری داشته باشم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۴- وقتی اتفاق دردناکی افتاد، سعی کردم دید متعادلی نسبت به شرایط	هرگز	خیلی	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه

زودآیند ویرایش نشده

داشته باشم.		به‌ندرت				
۱۵- لحظات سخت را با دیدن زندگی ام از یک زاویه دید وسیع‌تر، توانستم پشت سر بگذارم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۶- من توانستم به احساسات منفی اجازه دهم که بیایند و بروند بدون این که درگیر آن‌ها شوم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۷- وقتی ناراحت بودم، توانستم به احساسات منفی اجازه دهم که از من عبور کنند بدون اینکه به آن‌ها بچسبم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۸- وقتی ترسیده یا سراسیمه شده بودم، توانستم به آرامی این احساسات را تجربه کنم و به آن‌ها اجازه دهم تا بگذرند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۱۹- توانستم یک قدم به عقب بروم و به افکار و احساسات منفی‌ام توجه کنم بدون آنکه به آن‌ها واکنش نشان دهم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۰- در شرایط دشوار، توانستم به افکار و احساساتم توجه کنم، بدون اینکه توسط آن‌ها از پای در بیایم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۱- کاملا آگاه بودم که چه چیزی برای من و زندگی‌ام اهمیت دارد.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۲- سعی کردم هر روز به چیزهایی بپردازم که واقعا برایم اهمیت دارد.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۳- من به اولویت‌های اساسی‌تر در زندگی پایبند ماندم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۴- حتی زمانی که باید تصمیمات سخت می‌گرفتم، باز هم تلاش کردم چیزی که برایم اهمیت داشت را در اولویت قرار دهم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۵- ارزش‌های اساسی‌تر من همواره به زندگی‌ام جهت می‌دادند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۶- حتی زمانی که در کارهایم به مانعی برخورد می‌کردم، از تلاش در جهت آنچه که اهمیت دارد دست نکشیدم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۷- حتی زمانی که اوضاع سخت می‌گذشت، باز هم می‌توانستم در جهت آنچه در زندگی برایم ارزش دارد قدم بردارم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۸- حتی زمانی که زندگی، پرتنش و پرمشغله بود، باز هم توانستم در جهت چیزهایی که برایم مهم بودند عمل کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۲۹- من به موانع اجازه ندادم سرعت مرا برای اقدام کردن در جهت آنچه که واقعا در زندگی می‌خواهم، کُند کنند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۰- به ترس‌ها و شک‌هایم اجازه ندادم مانعی بر سر راه قدم برداشتن من به	هرگز	خیلی	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه

زودآیند ویرایش نشده

سمت اهدافم ایجاد کنند.		به‌ندرت				
۳۱- وقتی خاطرهٔ بدی در ذهنم بود، تلاش کردم حواس خودم را پرت کنم تا خاطره از ذهنم برود.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۲- وقتی خاطرات ناخوشایند به یادم آمدند، سعی کردم آن‌ها را از ذهنم بیرون کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۳- وقتی دچار هیجانات ناخوشایند شدم، سعی کردم حواس خودم را پرت کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۴- وقتی چیز ناراحت‌کننده‌ای پیش آمد، خیلی سعی کردم که درباره‌اش فکر نکنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۵- اگر مسئله‌ای وجود داشت که نمی‌خواستم درباره‌اش فکر کنم، خیلی کارها را امتحان می‌کردم تا آن را از ذهنم بیرون کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۶- من اکثر کارها را به صورت «خودکار» با آگاهی کم نسبت به کاری که می‌کردم، انجام دادم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۷- من اکثر روزها روی حالت خودکار بودم، بی آنکه به آنچه فکر یا احساس می‌کردم توجه چندانی داشته باشم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۸- من اکثر روزها را بدون اینکه توجه چندانی داشته باشم گذراندم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۳۹- من اکثر کارها را بدون حضور ذهن و بدون اینکه توجه چندانی داشته باشم انجام دادم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۰- اکثر اوقات، بدون این که توجه چندانی داشته باشم، کارها را انجام می‌دادم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۱- من فکر می‌کردم برخی از هیجاناتم بد یا نامناسب هستند و نباید آن‌ها را احساس کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۲- من باور داشتم بعضی از افکارم غیرعادی یا بد هستند و نباید به این صورت فکر کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۳- من به خودم می‌گفتم نباید این احساس را داشته باشم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۴- من به خودم می‌گفتم نباید اینطوری فکر کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۵- من از خودم به‌خاطر داشتن هیجانات غیرمنطقی و نامناسب انتقاد می‌کردم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۶- افکار و احساسات منفی معمولا مدت زیادی با من می‌ماندند.	هرگز	خیلی	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه

زودآیند ویرایش نشده

		به‌ندرت				
۴۷- افکار ناراحت‌کننده معمولا مثل یک نوار ضبط‌شدهٔ خراب در ذهنم می‌چرخید.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۸- به راحتی گرفتار افکار و احساسات ناخواسته می‌شدم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۴۹- وقتی افکار یا احساسات منفی داشتم، خیلی سخت بود که گذر آن‌ها را مشاهده کنم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۰- وقتی اتفاق بدی می‌افتاد، فکر نکردن دربارهٔ آن برایم سخت بود.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۱- در زندگی روزمره، اولویت‌ها و ارزش‌هایم به مرور زمان عمدتا به فراموشی سپرده شد.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۲- چیزهایی که بیشتر از همه برایشان ارزش قائل هستم، اکثرا به طور کامل از لیست اولویت‌هایم خارج می‌شدند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۳- وقتی زندگی پرمشغله می‌شد، اغلب ارتباطم را با چیزهایی که برایم ارزشمند هستند از دست می‌دادم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۴- من معمولاً فرصتی برای تمرکز روی چیزهایی که برایم بسیار مهم هستند، نداشتم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۵- وقتی شرایط سخت می‌شد، به راحتی چیزهایی را که واقعا برایم ارزشمند هستند، فراموش می‌کردم.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۶- احساسات منفی اغلب مرا در دامِ رکود می‌انداختند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۷- ناراحت شدن من را گرفتار و راکد می‌کرد.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۸- احساسات منفی به راحتی برنامه‌هایم را متوقف کردند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۵۹- تجربیات منفی، مرا از آنچه واقعاً اهمیت دارد دور می‌کردند.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه
۶۰- افکار و احساسات ناخوشایند، به راحتی بر تلاش‌هایم برای عمق بخشیدن به زندگی‌ام غالب شد.	هرگز	خیلی به‌ندرت	به‌ندرت	گاهی	اغلب	همیشه

زودآیند ویرایش نشده